

INCLUSION

ԾՐԱԳՐԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՄԱՐՏԱՐՀՐԱՎԵՐՆԵՐԸ ԵՎ ՔԱՂԱՃ ԴԱՍԵՐ.
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ ՓՈՐՁԸ

ՌՈՒԶԱՆՆԱ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for
any use which may be made of the information contained therein.

ՍԱՀՄԱՆՈՒՄԸ

Ո՞րն է ներառականության Ձեր
սահմանումը

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for
any use which may be made of the information contained therein.

ՍԱՀՄԱՆՈՒՄԸ

Ներառականությունը կարող է սահմանվել որպես մոտեցումների ու մեթոդների ամբողջականություն՝ ապահովելով, որ բոլոր սովորողները հնարավորություն ունեն ստանալու կրթություն: Յուրաքանչյուրը ջանում է, որ բոլոր սովորողներին պատշաճ ընդունեն և արժևորեն ուսումնական հաստատություններում, և որ նրանք ստանան համապատասխան աջակցություն՝ իրենց տաղանդը բացահայտելու, զրազացնելու և նպատակներին հասնելու համար (Alffie, 2018):

Ներառական կրթությունը

- հավասար արժևորում
- հավասար հնարավորություններ
- բազմազանություն
- ներառական մշակույթի ձևավորում

Ավագ դպրոցներում և
բուհերում ներառական
ուսուցման ուղեցույց

Guidelines for Inclusive Learning &
Teaching in High Schools and
Universities

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for
any use which may be made of the information contained therein.

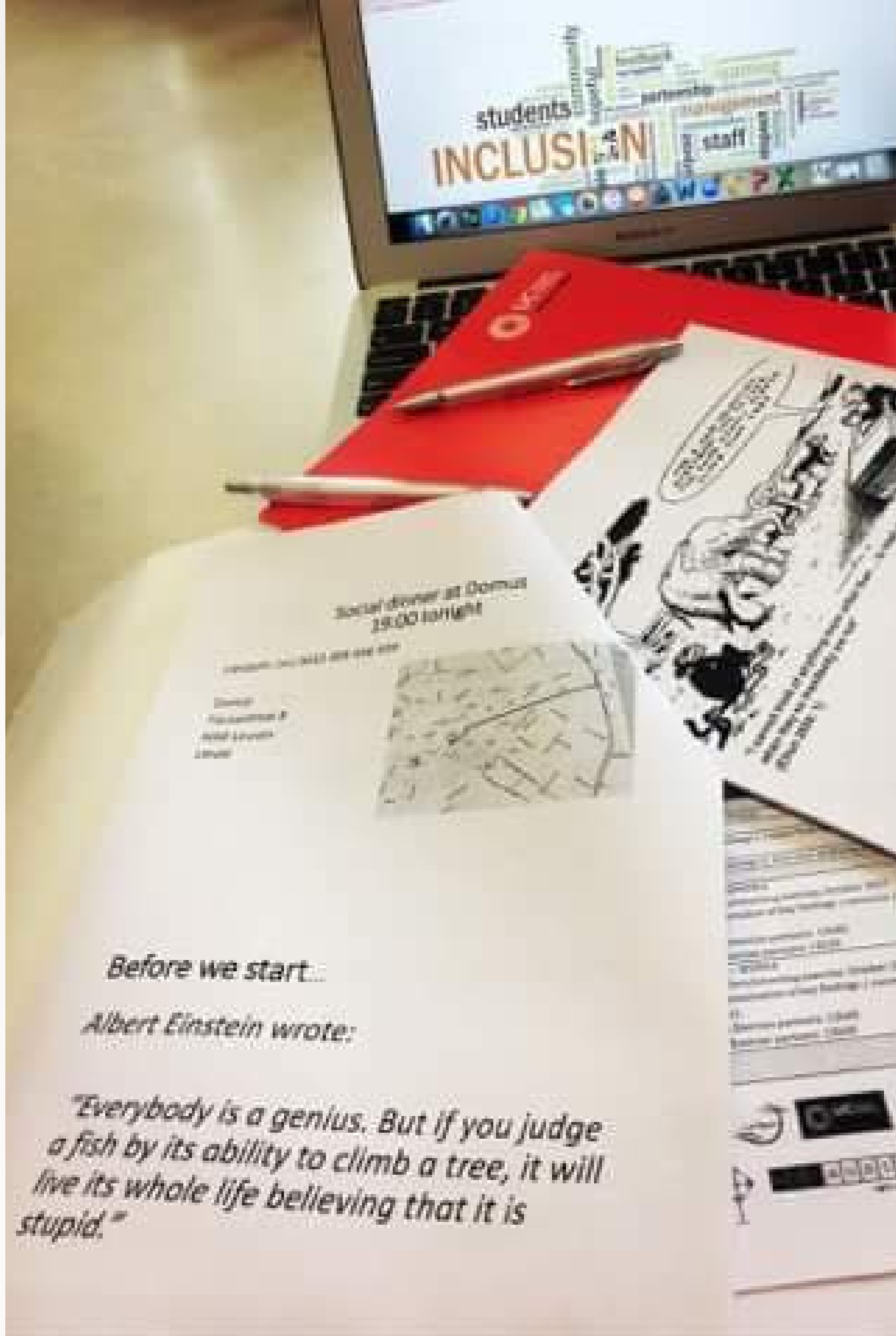
ՏԵՐՄԻՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

❓ Որո՞նք են հիմնական վրիպումները
ներառականության մասին խոսելիս:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for
any use which may be made of the information contained therein.

Ներառական կրթությունը ՀՀ բարձրագույն
ուսումնական հաստատություններում.
Ազգային ուղենիշներ

Inclusive Education at Higher Education Institutions in RA

www.inclusionerasmus.org

ՏԵՐՄԻՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հաշմանդամություն ունեցող մարդ
Մտավոր հետամնացություն ունեցող մարդ
Դաունի համախտանիշով մարդ
Աուտիզմ ունեցող մարդ
Կույր, չտեսնող, վատ տեսնող մարդ
Հոգեկան խնդիրներ ունեցող մարդ
Լսողության խանգարում ունեցող մարդ
Եվ այլն

Հիվանդ, ՀՈՒԱ, ԿԱՊԿՈՒ
Թերհաս
Դաուն կամ «դաունիկ»
«Աուտիկ»
Լրիվ կույր
Գիժ, հոգեկան
Խուլ-համր, խուլ
Եվ այլն

նյութը՝ Ունիսոն ՀԿ «Հավմանդամությանն առնչվող ճիշտ և սխալ տերմինաբանություն»

ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՈՒՄ ՆԵՐԱՌԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for
any use which may be made of the information contained therein.

Identification

ԹԻՐԱԽԱՅԻՆ / ԽՈՑԵԼԻ ԽՄԲԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

կարիքների վերհանում

առաջնահերթությունների սահմանում

Ո՞վ է թիրախային խմբում գտնվող մեր ուսանողը:
Ինչպե՞ս բացահայտել նրան:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for
any use which may be made of the information contained therein.

Networking

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

- բուհի ներսում տարբեր ստորաբաժինների միջև
- այլ կառույցների հետ

? Ինչպե՞ս ապահովել համագործակցությունը:
Որո՞նք են այդ ստորաբաժինները:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for
any use which may be made of the information contained therein.

Capacity Building

ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ

- ✿ սեմինարներ/ վերապատրաստումներ
իրազեկվածության բարձրացման նպատակով
- ✿ շահակից խմբերի հետ պարբերաբար
հանդիպումներ

? Ինչպե՞ս ապահովել իրազեկվածության բարձրացումը:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for
any use which may be made of the information contained therein.

Links

ԿԱՊԵՐԻ ՍՏԵՂԾՈՒՄ

- Մշակված և գործող փաստաթղթերի միջև
- Ստորաբաժինների գործառույթների միջև
- Տարբեր հաստատությունների և թիրախային կազմակերպությունների միջև

 Ինչպե՞ս ապահովել այդ կապերը:

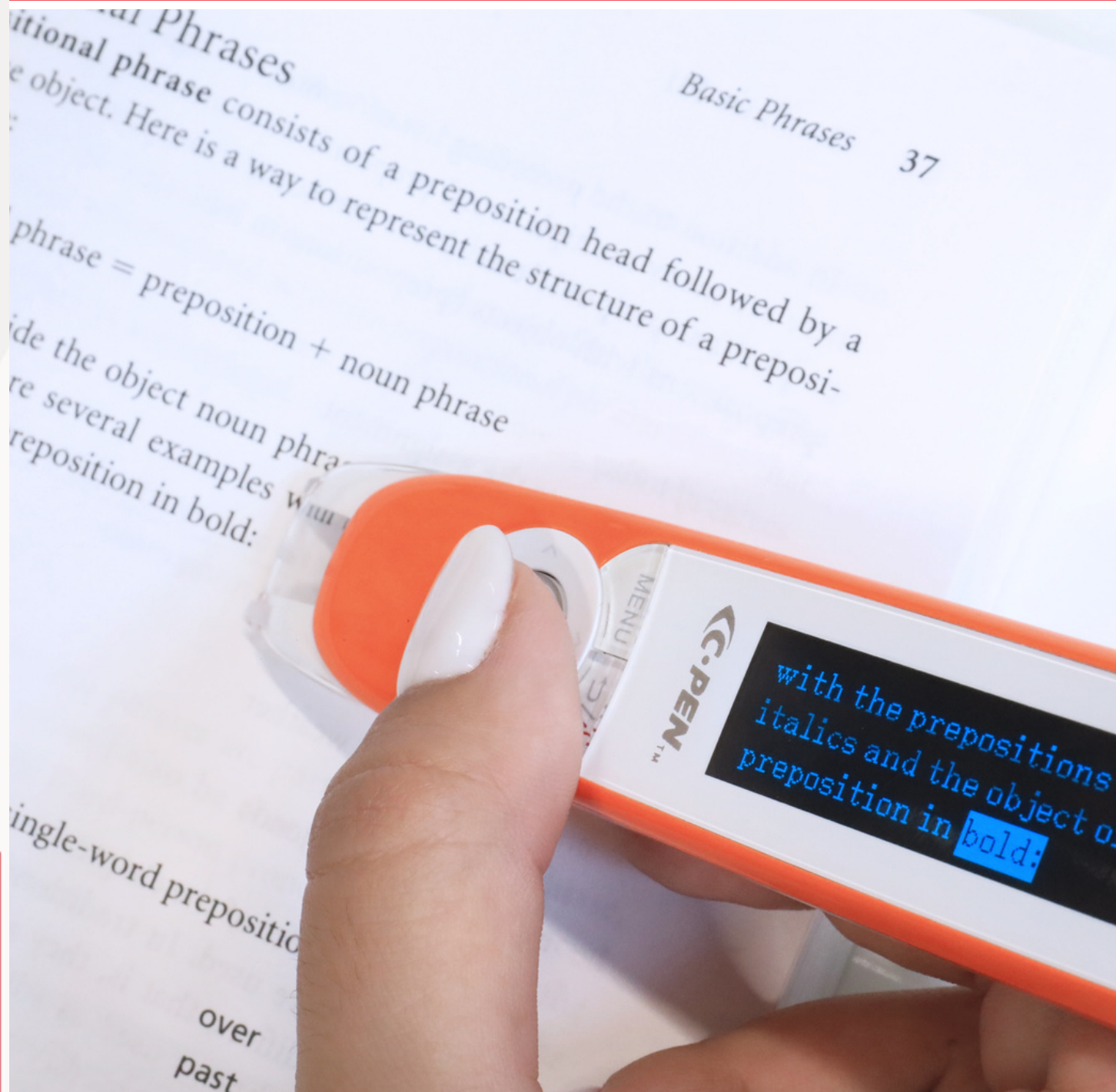

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for
any use which may be made of the information contained therein.

Usage of Resources

ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄ

- ուսուցման, գնահատման նոր մեթոդներ
- հատուկ սարքավորումներ

Ի՞նչ ռեսուրսներ եք օգտագործում:
Որո՞նք են ուսուցման և գնահատման այլընտրանքային
մեթոդները:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for
any use which may be made of the information contained therein.

Developments

ՓԱՍՏԱԹՂԹԱՅԻՆ ՀԵՆՔ

- ներառականության քաղաքականությունը բուհում
- ընթացակարգերի սահմանում
- ՀՀ բուհերում ներական կրթության ապահովումը.
ազգային ուղենիշներ

? Ի՞նչ փաստաթղթեր են առկա և գործում:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for
any use which may be made of the information contained therein.

Evaluation

ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

- վերհանված կարիքների գնահատում
- գործընթացների արդյունավետության գնահատում
- հանդիպումների արդյունավետության գնահատում
- մեթոդների արդյունավետության գնահատում

Որո՞նք են գնահատման գործիքները:

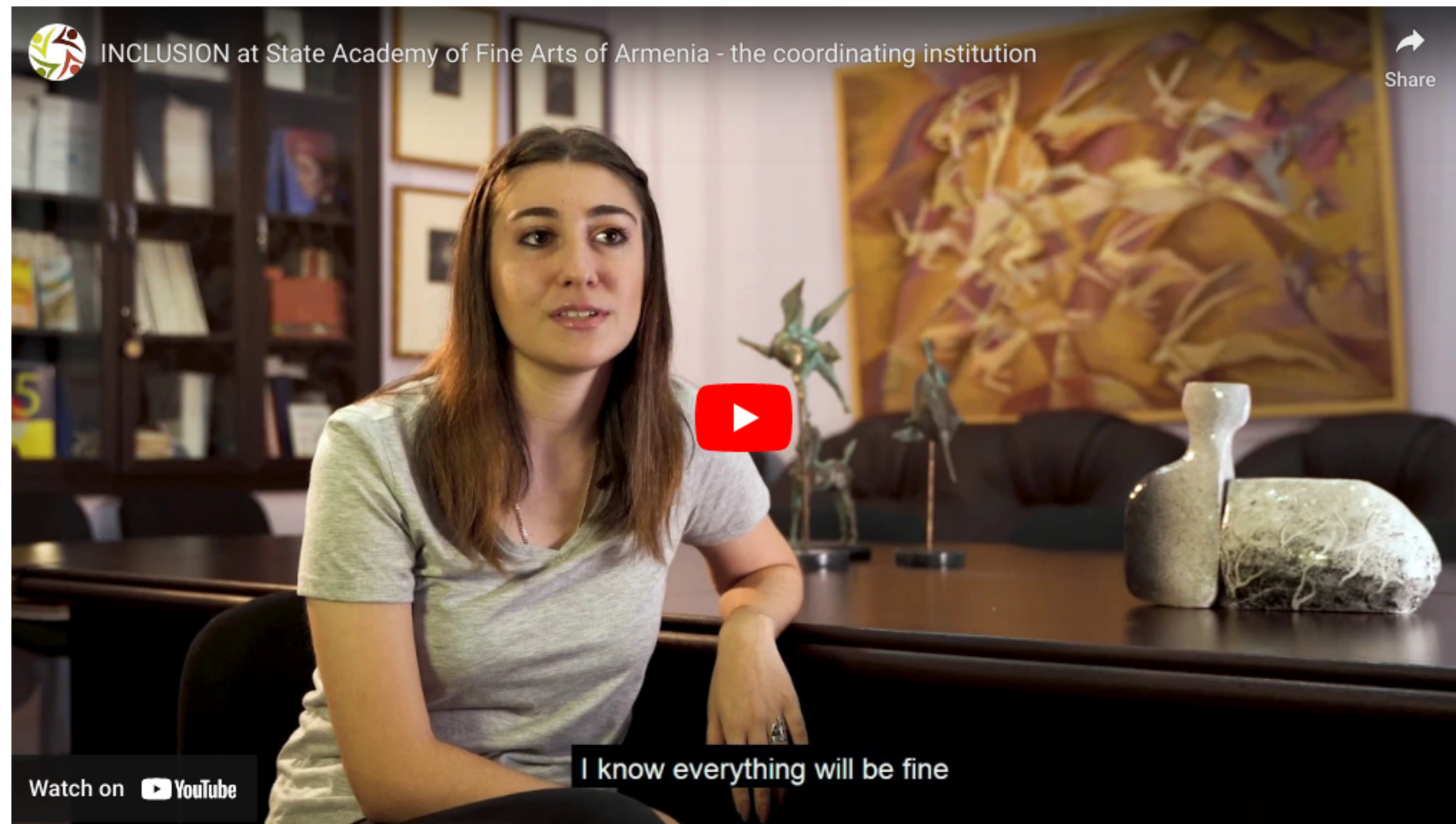

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for
any use which may be made of the information contained therein.

ՀԳՊԱ-Ի ՈՒՍԱՆՈՂԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԸ

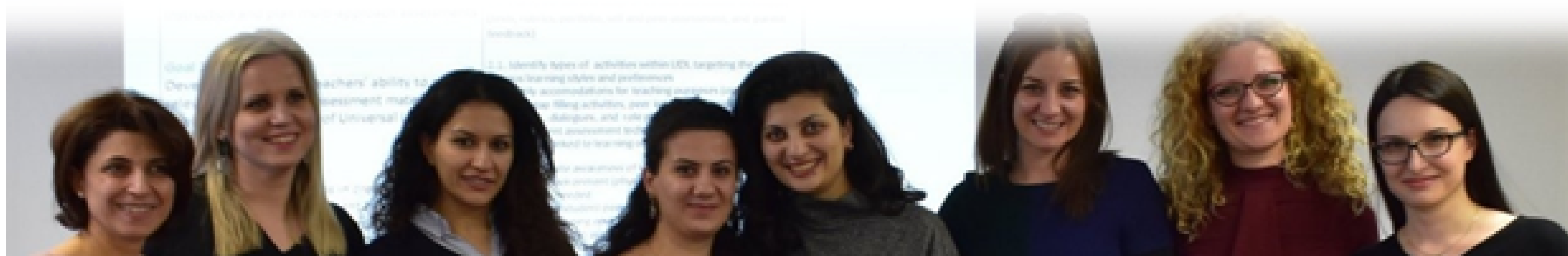

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for
any use which may be made of the information contained therein.

We are all diverse but we succeed when everyone is included!

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for
any use which may be made of the information contained therein.

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՌՈՒԶԱՆՆԱ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

ՀԳՊԱ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ
ՄՇԱԿՈՒՄՆԵՐԻ ԲԱԺՄՆԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ

ruzannagminasyan@gmail.com

<http://safa.am/10133-2/>

www.inclusionerasmus.org

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for
any use which may be made of the information contained therein.